

У Русији је почело ново доба. Грађанско друштво се пробудило, или је почело да се буди. Десила се еволуција, а не револуција. Више никада неће бити као што је било. Политички живот у Русији од сада ће се делити на етапе „до” и „после” децембра 2011. године.

То су само неки наводи руских аналитичара и коментатора после демонстрација 10. децембра у Москви и другим руским градовима.

Али, кренимо редом. Окупљања су почела дан уочи децембарских парламентарних избора. Тада јеведено око 300 људи у Москви, који су се окупили на градским трговима без законске дозволе за организовање демонстрација.

Био је то само сигнал да се могу очекивати масовнији протести, посебно после објављивања резултата избора, у јавности оцењених као фалсификовање и изигравање воље грађана.

Власти су одбиле захтев организатора да се демонстрације 10. децембра одрже на Тргу револуције у Москви, тик уз Црвени трг. Оцењено је да би то могло да буде опасно јер се у најближој околини налазе важна државна здања, па и сам Кремљ. Одређено је место – Болотниј трг, који је такође у центру али нешто даље од Кремља. До њега директно не води ни једна метро линија, па ће учесници протеста морати да пропешаче неколико стотина метара, што по релативно хладном времену може одвратити поједине грађане да дођу на протест. Одређен је и број учесника како то прописује закон – до 30 хиљада. Испоставиће се да ће тај број бити значајно премашен.

Московски Болотниј трг није постао каирски Тахрир

Пише: Ђорђе Милошевић
недеља, 11 децембар 2011 15:51

Предузете су и друге мере предострожности. Претходног дана затворен је један део Трга револуције, наводно због радова на водоводној мрежи. Затворени су такође прилази ка Црвеном тргу и неким другим централним трговима. Одређено је да ученици старијих разреда средњих школа баш тога дана, 10. децембра, пишу писмене саставе.

У близини Болотног трга било је паркирано неколико десетина камиона и аутобуса са припадницима полиције и специјалаца. Над тргом су летели хеликоптери снага безбедности. И код хотела Москва, надомак Црвеног трга и Кремља, било је више десетина камиона са полицијом.

Митинг је почео са пола сата закашњења, јер су организатори чекали да пристигну сви учесници који су се у колонама кретали ка тргу. У једном тренутку, учесници су преко гласноговорника обавештавани да бар делимично ослободе оближњи мост јер постоји опасност да се због превеликог терета сруши. На њему се налазило око хиљаду људи. Један број учесника протеста послушао је упозорење.

Како то обично бива у оваквим приликама, подаци о броју учесника су различити. Организатори кажу да је било сто хиљада људи, што је вероватно претерана бројка. Органи безбедности говоре о 25 хиљада: двадесет хиљада на самом тргу и око пет хиљада по околним улицама. Та процена је такође нереална, ниска. Најреалнија процена негде између та два броја. У сваком случају, то је била најмасовнија демонстрација грађана Москве после 1991. године, када је на улице престонице изашло неколико стотина хиљада људи тражећи демократизацију друштва.

Митинг се одвијало под паролом „За поштене изборе”. По оцени готово свих аналитичара, већина говорника није тражила смену садашње власти, него како са том власти даље живети и сарађивати. Управо тој власти поставили су своје захтеве.

То није била акција опозиције, већ људи увређених грађанским осећањем – сматра политиколог Дмитриј Орешкин. Тамо су били левичари, десничари, припадници политичког центра, као и људи који не симпатишу ни једну партију. То није био некакав опозициони покрет, који претендује на места у парламенту, него људи са различитим политичким погледима.

Московски Болотниј трг није постао каирски Тахрир

Пише: Ђорђе Милошевић
недеља, 11 децембар 2011 15:51

По мишљењу експерата, то је био митинг оног поколења људи које би наводно требало да интересује само новац и каријеру. Али, испоставило се да то поколење има и осећање личног поноса, достојанства. То је такође био митинг оних који плаћају порез и који су увређени тиме што се њихов глас не уважава и што се фалсификује.

И, најважније, био је то митинг у оквиру свих правних норми, каже Орешкин. Људи једноставно хоће да се поштују закони. Њих је увредило кршење Закона о изборима. Није важно која је партија победила, важно је да процес буде честит. Доста нам је вишедеценијске праксе која је изражена крилатицом: није важно како се гласа, већ како се пребројавају гласови.

Готово сви аналитичари истичу као једно од најважнијих достигнућа митинга што је прошао мирно, без и једног јединог ексцеса и што ни један једини учесник није притворен. Признаћете, то се у Русији до сада није десило. Два-три младића покушала су да запале бакље, али су их полицајци благо удаљили са сцене, не приводећи их. Све у свему, била је то победа и учесника митинга и органа безбедности.

Болотниј трг није постао трг Тахрир у Каиру. Ми смо видели протест европског типа, који је показао да је Русија много ближа Европи него Африци. У одређеном смислу, Москва постаје европска престоница с високим нивоом политичке активности – констатују аналитичари.

Цивилизовани сусрет грађанског друштва и власти био је основни резултат акције на Болотном тргу – сматра директор Центра политичке информације Алексеј Мухин. Власт је испољила толерантност према демонстрантима и скинула део социјалне напетости која је никла после објављивања резултата избора.

Ученици митинга захтевали су поништавање избора и расписивање нових, смењивање чланова Централне изборне комисије и њеног председника Владимира Чурова,

ослобађање свих „политичких затвореника”. Готово све време, групе учесника певале су познату песму исто тако познатог композитора Виктора Цоја „Ми чекамо промене”. Централна изборна комисија саопштила је, међутим, да су избори били регуларни, објавила је њихове коначне резултате и одбила захтев за оставку чланова и председника Чурова.

Аналитичари кажу да би било погрешно категорисати присутне на митингу по класној припадности. О томе сведоче и заставе разних боја – и беле заставе партије Јаблоко, и црвене комунистичке, и триколори националиста. На митингу су били и богати и сиромашни.

Да ли су се на митингу чуле и популистичке пароле које су се граничиле са екстремизмом? Јесу, кажу аналитичари. Да ли они могу да предложе друштву позитиван дневни ред? Наравно да не. А за то је, нажалост, делимично крива и сама власт. Током година без митинга, код људи се нагомилало незадовољство које је могло да се „празни” готово искључиво преко интернета.

Подсетио бих да је Владимир Путин оптужио Вашингтон и државну секретарку Хилари Клинтон да је својим изјавама подстакла на демонстрације у Русији и да је Запад уложио неколико стотина милиона долара да би утицао на резултате гласања. Да ли је то и колико имало утицаја и одраза око митинга на Болотном тргу и у руским градовима? Званично се о томе не износе оцене. Можда би се са том чињеницом могла индиректно повезати изјава познатог политиколога Сергеја Маркова да је „уверен да има људи који би желели да испровоцирају сукоб грађана и припадника органа безбедности”.

Има аналитичара који сматрају да би власт требало чак да захвали учесницима митинга. Боље је сазнати о расположењу друштва на Болотном тргу, него на Црвеном (који је тик до Кремља) или, не дај боже, на Саборном тргу (који је у оквиру кремаљских зидина).

Председник Дмитриј Медведев изјавио је да ће се сви наводи о наводном фалсификовању резултата избора проверити, а председник Централне изборне комисије Владимир Чуров саопштио је да не постоје основе да се избори пониште.

Како ће се ситуација даље одвијати?

Високи функционер Јединствене Русије Андреј Исајев рекао је на митингу да људи имају право да изражавају протест. Њихово мишљење је изузетно важно за власт и цело друштво и сигурно је да ће бити саслушано. Позвао је учеснике да не наседају на провокације оних који желе да гурну земљу у катастрофу. Било је уочљиво да су учесници пажљиво саслушали и њега и све остале говорнике. Негодовање су изазвале констатације неких говорника када су изговарали реч „револуција”.

Мало је вероватно да ће партије које су ушле у парламент, а оцениле да су „покрадене”, предати своје мандате и ићи на нове изборе. То је, поред осталог, веома скупо.

Аналитичари оцењују да власт неће ићи на велике уступке и нове изборе, али ће јој бити веома тешко да брани резултате гласања. Само политичка гипкост омогућиће јој да спречи разбуктавање протеста по принципу ланчане реакције.

Има и другачијих мишљења – да ће Кремљ одреаговати на протесте корекцијом курса и настојати да нађе заједнички језик са протестно расположеним бирачима. Ја мислим да је лик Путина, који је за Русе важио као човек чврсте руке и са таквим имиџом ишао на прошле изборе, престао да постоји – каже политиколог Нина Хрушчова. Она мисли да масовни протести после избора означавају разочарање доброг дела бирачког тела у метод управљања чврстом руком.

Можда звучи чудно и нелогично, али највише користи од митинга може имати Владимир Путин. Политиколог Алексеј Мухин каже да се он дистанцирао од Јединствене Русије на изборима, а са друге стране поздравио је цивилизовани начин изражавања протеста. То ће се повољно одразити на његову председничку кампању. А људи који су дошли на протесте могу бити уверени да су их власти уочиле и да ће имати у виду њихове захтеве. Путин ће се, наиме, у председничкој кампањи ослањати не на Јединствену Русију него на Општеруски национални фронт у коме се осим партије власти налазе и многе друге друштвене и политичке организације.

Председник Центра политичке технологије Игор Буњин сматра да Путин има шансе да испољи гипкост, да покаже да је постао другачији и да може да води дијалог са друштвом. Мало је вероватно да ће власт да дозволи да још неко уђе у трку за председника. Ни Жириновски ни Зјуганов ни Миронов не доживљавају се у јавности као реални супарници Путину. Потребан је нови човек с председничким квалитетима, а таквих на руској политичкој сцени бар за сада нема. Уосталом, прикупити потписе два милиона људи за подношење кандидатуре није баш тако једноставно. Значи, опасности за Путина нема – каже Буњин.

Демонстрације су одржане и у многим другим руским градовима, али нису биле масовне. У Санкт Петербургу на улице је изашло неколико хиљада грађана а у другим градовима много мање – од стотинак људи до пар хиљада. У више градова било је ексцеса па је полиција привела одређен број учесника.

За 24. децембар наговештавају се нове демонстрације у Москви. Организатори обећавају да ће бити масовније него ове на Болотном тргу. Остаје да се види да ли ће се и шта до тада променити и на једној и на другој страни.